

Beleidsplan Heemkundekring *Het Zuidkwartier*

Periode 2008 - 2016

1. Doelstellingen Heemkundekring 'Het Zuidkwartier':

- * *Het bevorderen van de belangstelling op heemkundig gebied voor de eigen omgeving door het geven van lezingen, cursussen, excursies, tentoonstellingen en andere evenementen.*
- * *Het beoefenen en ter kennis brengen van de regionale geschiedenis, genealogie, naamkunde, topografie, geologie, bodemkunde, waterhuishoudkunde en geomorfologie.*
- * *Het vastleggen van dialecten, al dan niet overgeleverde verhalen, rijmen, uitdrukkingen enzovoort.*
- * *Het stimuleren tot het in stand houden van oude gebruiken, ambachten en folkloristische activiteiten*
- * *Het ijveren en zich inzetten voor het behoud van waardevol landschap, van cultuur-historisch en heemkundig waardevolle zaken en objecten en daar waar omgevingsfactoren de door de vereniging te behartigen belangen (kunnen) schaden.*
- * *Het uitgeven van een periodiek aan haar leden en andere publicaties en het opzetten en instandhouden van een website.*

2. Beleidspunten voortvloeiend uit de doelstellingen:

2.1. Activiteiten

De hieronder genoemde activiteiten zijn methoden om de leden en andere belangstellenden op velerlei manieren te enthousiasmeren voor het begrip heemkunde en deze op de hoogte proberen te brengen van de werkzaamheden van de heemkundekring zoals beschreven in de doelstellingen. Deze activiteiten zijn de volgende:

* Lezingen:

Het is de intentie om ieder kalenderjaar 4 à 6 maal een lezing te organiseren. De onderwerpen van deze lezingen dienen een heemkundig onderwerp te bevatten. De lezingen zijn gratis toegankelijk voor leden. Niet leden dienen een entree te betalen die bepaald wordt door het bestuur.

* Cursussen:

Alhoewel vermeld in onze doelstelling is het geven van cursussen momenteel geen primaire activiteit van onze heemkundekring. Enige vorm van activiteiten die wellicht als cursus bestempeld kan worden zijn onze werkgroepen waarin niet alleen experts worden toegelaten, maar ook enthousiaste mensen die te kennen geven graag deel te willen nemen. Dit uit pure interesse en om zodanig hier ook kundiger in te worden (bijv. kantslossen, archeologie). Het organiseren van cursussen kan zowel liggen bij de werkgroepen als bij het bestuur.

* Excursies:

Jaarlijks zal bezien worden of een excursie gewenst en mogelijk is. Deze excursies zijn bestemd voor leden en introducés. Voor deze excursies zal een vergoeding gevraagd worden die voor leden lager zal liggen dan voor introducés. Deze vergoeding zal per excursie vastgesteld worden.

* Tentoonstellingen:

Permanente tentoonstelling:

De permanente tentoonstelling is gevestigd in het Museum Den Aanwas en heeft ten doel de woonomstandigheden van rond 1900 te tonen. Zie verder onder 'Museum'.

Thematentoonstelling:

Ieder kalenderjaar worden er 1 à 2 thematentoonstellingen georganiseerd. Deze tentoonstellingen hebben een centraal thema en dienen in relatie te staan tot de heemkundige doelstellingen van de heemkundekring. Deze thematentoonstellingen worden gehouden in galerie De Kaaidijk achter het museum Den Aanwas te Ossendrecht of in het heemhuisje 't Kwartier te Hoogerheide.

* Overige evenementen

Hieronder wordt voor het merendeel verstaan deelname aan evenementen georganiseerd door andere partijen. Hiervoor is niet een vast aantal per kalenderjaar bepaald, maar er zal per aangeboden evenement door het bestuur beoordeeld worden of deelname door de heemkundekringwerkgroep gewenst is. Voorbeelden hiervan zijn:

- Boekenbeurzen
- Boerendag
- Dag van het Platteland
- Brabantse-Waldag

2.2. Werkgroepen

Een ander voornaam middel voor het nastreven van de doelstellingen van de heemkundekring zijn de Werkgroepen. Alle werkgroepen dienen een onderwerp te behartigen dat passend is bij onze heemkundige doelstellingen. Er is geen limiet gesteld aan het aantal werkgroepen. Indien nieuwe voorstellen voor werkgroepen worden gedaan zal het bestuur zich beraden over de toegevoegde waarde van deze werkgroepen en besluiten of deze toegevoegd zullen worden.

2.3. Periodiek

Een zeer beeldbepalend element van de heemkundekring is het periodiek 'De Tijding' dat in beginsel drie maal per jaar uitgegeven wordt. Dit is zodanig beeldbepalend dat een aanzienlijk aantal leden een lidmaatschap heeft vanwege dit blad.

Bijdragen kunnen geleverd worden door leden of niet-leden. Momenteel wordt dit blad alleen in hardcopy uitgegeven, maar een doelstelling is om de Tijding (alle uitgaven) elektronisch toegankelijk te maken op onze website. Dit wel op een zodanige manier dat die alleen voor leden toegankelijk is.

2.4. Het behoud van waardevol landschap, cultuur-historisch en heemkundig waardevolle zaken en objecten.

Dit is een zeer brede doelstelling en waarschijnlijk de moeilijkste om vorm te geven en te realiseren. Hiervoor is momenteel geen afzonderlijke werkgroep samengesteld, maar het is een taak voor het bestuur. Hoofdtak in dezen is het continu volgen van de ontwikkelingen binnen de gemeente op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling/bestemmingsplannen/projecten en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de in de doelstelling genoemde zaken. Dient iets zich aan dat binnen de genoemde doelstelling valt, dan zal de heemkundekring per geval in overweging moeten nemen of actie noodzakelijk en zinvol is en hoe deze actie vorm te geven. Ook dient hierbij dan betrokken te worden de eventuele samenwerking met andere groeperingen die vergelijkbare doelstellingen nastreven.

3. Overige Beleidspunten:

3.1. Ledenwerving

Kijkende naar het ledenbestand en bezoekers van lezingen dan moeten we constateren dat de gemiddelde leeftijd van onze leden respectabel hoog is. Dit vloeit zeer simpel voort uit het feit dat de interesse voor historie en daarmee samenhangend heemkunde pas op wat latere leeftijd start. Algemeen zo vanaf de 45 jaar. Vanaf dan hebben mensen pas relatief veel tijd om hieraan te besteden. Dit alles is op zich geen probleem maar legt een druk op het pogen om continu nieuwe leden te werven als gevolg van natuurlijk verloop.

Momenteel is men hier niet actief mee bezig, maar moet men het hebben van spontane aanmeldingen. Aangezien het bestaansrecht van een vereniging, en dus ook die van de heemkundekring, haar leden zijn, dienen we op 't gebied van ledenwerving een meer actief beleid te gaan voeren.

3.2. Fondswerving

Het grootste deel van de inkomsten bestaat uit contributie van de leden. Daarnaast zijn er subsidies en donaties. Ook hier is momenteel geen afzonderlijke werkgroep of bestuurslid voor verantwoordelijk om naar andere mogelijkheden van fondswerving te kijken dan degene hierboven vernoemd. Aangezien alles duurder wordt en wij als heemkundekring voor de toekomst wellicht ambities kunnen gaan hebben die toch gefinancierd moeten worden (bijv. nieuwe galerie, uitgave boekjes zoals onlangs Dialecten etc.) en we dit niet simpelweg op onze leden af willen wentelen door contributieverhoging, zullen we moeten gaan kijken naar alternatieve mogelijkheden voor fondswerving. Hierbij valt misschien te denken aan:

- Advertenties in onze periodiek, op folders voor Thematentoonstellingen of op de website
- Donaties/Sponsoring van activiteiten
- Entree voor bezoek museum
- Entree bij lezingen
- Etc.

3.3. Samenwerking met Gemeente:

De gemeente benadert ad hoc de heemkundekring voor advies of assistentie voor heemkundig gerelateerde zaken. De intentie van de gemeente om de heemkundekring om dit advies te vragen wordt zeer gewaardeerd.

Het is echter ook het streven van de heemkundekring om niet alleen bij deze algemene zaken betrokken te worden, maar ook als het gaat om meer in de publiciteit staande zaken die binnen de werksfeer en doelstellingen van de heemkundekring vallen. Dit in combinatie met het hierboven genoemde beleidspunt 'Het behoud van waardevol landschap.....' kan deze betrokkenheid zeker leiden tot een wederzijds nog betere verstandhouding en beter begrip voor elkaars standpunten.

De heemkundekring wil beslist geen politieke groepering zijn of zichzelf profileren als actie-groep, maar de heemkundekring heeft wel bepaalde doelstellingen die ze meent na te moeten streven. Momenteel is er een periodiek (2 maal per jaar) overleg tussen Gemeente, heemkundekring Het Zuidkwartier en heemkundekring De Wilhelmië waarin uiteenlopende zaken ter sprake komen. Dit overleg zou gebruikt moeten worden om de hierboven staande samenwerking verder uit te bouwen.

Voorbeelden van deze samenwerking kunnen zijn het opstellen van een archeologisch beleidsplan, een monumentenlijst en beleid, actualiseren van de cultuurhistorische waardenkaart etc.

3.4. Samenwerking met andere verenigingen/stichtingen

De heemkundekring is bereid samen te werken met andere groeperingen met vergelijkbare doelstellingen als dit nodig is.

3.5. Gebouwen:

*** Heemhuis 't Kwartier**

Dit arbeidershuisje is geen bezit van de heemkundekring, maar mag wel door de heemkundekring van de eigenaren gebruikt worden. Bij mogelijke verkoop is de

heemkundekring de eerste gegadigde. De heemkundekring moet er voor zorgdragen dat of fondsen aanwezig gaan zijn voor de aankoop van dit pand of dat borgstelling geregeld wordt zodat dit pand in bezit kan komen van de heemkundekring. Het doel van dit arbeidershuisje is om dit in de originele staat (= de huidige staat) te behouden voor het nageslacht. Hier dient een duidelijk onderhoudsplan voor te worden opgezet voor de komende jaren.

* Museum Den Aanwas

Dit pand is eigendom van de stichting Behoud Cultuurhistorisch erfgoed West Brabant. (een werkgroep van de heemkundekring). Doelstelling van dit pand is ook om dit in de originele staat (= de huidige situatie) te behouden. Ook hier dient een degelijk onderhoudsplan voor te worden ontwikkeld zodat duidelijk is wat de te verwachten onkosten zijn voor de komende jaren.

* Galerie De Kaaidijk

Dit is het houten pand achter het museum Den Aanwas waar de thematentoonstellingen worden gehouden. Dit pand is in zeer slechte staat. Vast staat dat er een vervangend pand dient te komen wat op z'n minst de thematentoonstellingen kan herbergen. Bijkomende mogelijkheden zijn het houden van bijeenkomsten, houden van lezingen e.d. Verdere discussie is over dit punt zeer zeker noodzakelijk om duidelijkheid te verkrijgen wat exact de behoefte gaat zijn.

* Buitenmuseum op binnenplaats

Van het buitenmuseum dient onderzocht te worden wat de bouwkundige status is waarop ook een onderhoudsplan afgestemd dient te worden.

3.6. (Jeugd)educatie:

Een voornaam aandachtspunt binnen de heemkundekring is het betrekken van de jeugd bij de heemkundige activiteiten en het bekend maken van de jeugd met de historie van de streek.

Jeugdeducatie moet daarom binnen de heemkundekring een centrale rol spelen ten einde:

- Jonge gezinnen geïnteresseerd te maken voor een lidmaatschap (als de kinderen het naar hun zin hebben...dan heb je de ouders mee)
- Vrij gemakkelijk in te spelen op de bestaande activiteiten van omringende jeugdverenigingen c.q. verenigingen die jeugdgerelateerde activiteiten ontplooiën;
 - Scoutingverenigingen
 - Vakantiekamp
 - Grenspark Junior Rangers
 - Wandelvierdaagsen
- Scholen actief te betrekken bij het werk van de heemkundekring d.m.v.:
 - Gethematiseerde museumbezoeken (Ossendrecht + Hoogerheide);
 - Ontwikkelen van "lespakketten" met eventueel nieuw op te richten werkgroep "jeugdeducatie"

3.7. Communicatie:

Middelen van communicatie zijn:

* Website

Een punt waar binnen het Bestuur en wellicht ook met de Werkgroepen zeer zeker nog over gediscussieerd moet worden is het aanbod van verzamelde data via de website. Een heemkundekring vergaart in de loop der jaren veel interessante data waarvan een deel in het periodiek getoond wordt aan haar leden. Buiten het periodiek zijn er lezingen, thematentoonstellingen en werkgroepbijeenkomsten waar men data toont of op kan vragen. Zeer zeker niet ieder lid is in staat om bij de genoemde bijeenkomsten aanwezig te zijn en er is ook geen centraal punt waar men als lid bepaalde data op kan vragen op een door hen gewenst tijdstip.

Het vergaren van al deze data moet zeker voor een heemkundekring ten doel hebben om dit te tonen aan het publiek en dit niet alleen op een tijdstip dat het de heemkundekring goed uitkomt. Een website is hier een uitstekend middel voor. Dit kan zodanig worden ingericht dat leden een afgeschermd deel van de website kunnen binnengaan waar de meest uiteenlopende

data getoond kunnen worden. Dit, in combinatie met een goede zoekfunctie, geeft een enorme meerwaarde aan een lidmaatschap van de heemkundekring.

- * Periodiek
Zie beleidspunt 'Periodiek'
- * Nieuwsbrief
Voor de indeling zou een standaard lay-out bedacht kunnen worden zodat dit meer herkenbaar wordt en kort en duidelijk de benodigde info geeft aan onze leden. Deze verschijnt 6 à 8 maal per jaar.
- * Persberichten
Los van de inhoud zijn persberichten op zich al belangrijk om naamsbekendheid te creëren. Mensen zien dat we er zijn. Er dient door het bestuur een contactpersoon te worden benoemd voor de pers.

3.8. Museum:

Voor het museum dient een commissie samengesteld te worden die het verdere beleid rond het museum vorm dient te geven. Dit houdt minimaal in dat er een beheersplan en een algemeen beleidsplan dient te worden opgesteld.